

GAMMALT & NYTT

MEDLEMSBLAD FÖR HUDDINGE HEMBYGDSFÖRENING

NOTERAT

Broar är viktiga. Broar som kopplar samman och gör det lätt att färdas kan inte nog överskattas. I dagens nummer får vi den historiska bakgrunden till Magelugnsbron.

Jag vill också uppmärksamma om att vi nu i höst firar 80 år, den **20 september 1944** grundades föreningen. Detta firar vi bland annat med ett rulltårtskalas i Huddinge centrum och marknad på Nyboda. Många är vi som värnar om hembygden. Men för några av oss är inte Huddinge den egentliga hembygden, vi har flyttat hit som vuxna. Från ett årsmötesprotokoll 1977 kan man läsa att styrelsen fortsatt vill verka för att ge människor en hemkänsla i den kommun som blivit deras hemort och som blir en hembygd för nästa generation. Det arbetet vill vi fortsätta med genom att förmedla den historia som finns här. Samtidigt får vi rikta ett **stort tack!** till alla som lagt grunden för vår förening, allt medan vi tar nästa kliv framåt mot kommande jubileum i framtiden.

Eva Ajaxén - Ordförande

HUDDINGE
HEMBYGDSFÖRENING

2024 NR 3 – ÅRGÅNG 40

ÅGESTABRON ÖVER SJÖN MAGELUNGEN

Göran Horseholm

Före 1820 skedde transporten över sjön med färja eller vintertid på isen.

Färjsundet, ett torp under Ågesta Gård, även kallat färjställe, här fanns en färja som sköttes av färjkarlen. I torpstugan bedrevs även krogverksamhet, till glädje för de som kunde ta en liten paus i väntan på skjuts över sjön.

Första Brobygget 1820.

Överfarten med färja ansågs inte tillräcklig utan man behövde förbättra möjligheterna att ta sig över sjön. Carl Mörner, ägaren till Ågesta, hade förbundit sig att svara för kommunikationen över Magelungen, antingen med en bro eller med en färja. 1820 lät han bygga en flottbro. Inkomsten för färjtransporten uteblev i och med brobygget men ersattes av en broavgift. Färjkarlen fick troligen därmed en ny arbetsuppgift att se till att broavgiften betalades vid passage. I samband med att bron var klar byttes namnet på torpet till Brostugan.

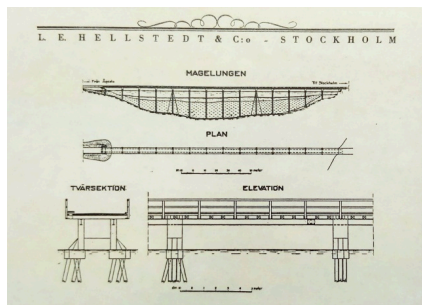
*Flottbron, 1820
till 1923.*

*Parti vid
Brostugan 1912
(Färjbron).*

En ny bro byggdes 1924.

Den gamla flottbron var instabil och många olyckor skedde på bron. En ny, bättre bro behövdes både för säkerheten och för den ökade trafiken med allt tyngre transporter. Brobygget bekostades av Lennart Hellstedt på Ågesta och byggdes av L. E. Hellstedt & Co.

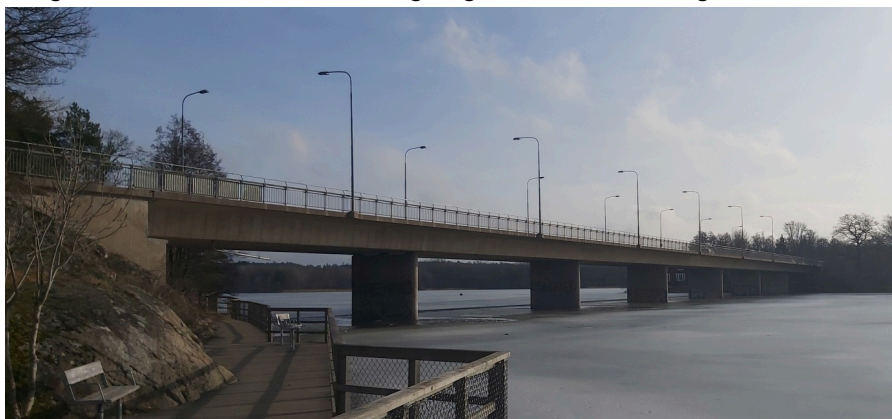

Vykort över bron samt en översikt över bronns konstruktion av L. E. Hellstedt & Co. Bron byggdes mellan den 16 juni och 1 december 1924.

Bron var 201,5 meter lång och med en bredd på 5 meter varav en gångbana på 0,6 meter. Bron vilade på pålgrupper till fast botten med mellanstöd av armerad betong. Längsgående huvudbärare av I-balkar och tvärgående sekundärbalkar av valsjärn. Längsgående träplank avtäckt med slitplank, senare asfalt. När trafiken småningom ökade kom den att regleras med trafikljus.

Nuvarande bro byggdes 1974.

Nuvarande bro byggdes väster om den gamla och med nya väganslutningar på ett högre plan. På Stockholmssidan går nu en gång- och cykelväg ned mot sjön ungefär där den gamla vägen gick ned mot den tidigare bron. När Lennart Hellstedts bro revs sprängdes brofundamenten och resterna lär ligga kvar på sjöbotten. Nuvarande bro är en betongbro som vilar på sex pelare med en längd på 200 meter, med körbanor och gång- och cykelväg i vardera riktningen. Bron byggdes under några år och invigdes i oktober 1974. Denna gång bekostad av Vägverket.

Nuvarande bro sedd från Stockholm.

Madeleine von Krusenstierna skriver i hembygdsföreningens årsskrift 1983–1984 om sina minnen från Ågesta och nämner där att man från Brostugans tomt av markprofilen kan urskilja förutom nuvarande bro de två tidigare brobankarna.

Källor:

Vykort och fotografi. G. Horseholm

Ritning och data L E Hallstedt & Co.

Torp och Gårdar i Huddinge.

Huddinge hembygdsföreningens årsskrifter. 1983–1984, 2007–2008 och 2011–2012.

Wikipedia.

PRESSKLIPP FRÅN DAGENS NYHETER

Namn och Nytt – 24 maj 2024 och bloggen oskyltat.se

Åke Blomqvist

Jag var under 40 år i olika perioder ordförande i Huddinge församlings kyrkoråd. 1979 eller tidigt 1980-tal vandrade jag - i egenskap av kyrkorådets ordförande - tillsammans med dåvarande biskop emeritus Helge Ljungberg, dåvarande biskop Lars Carlzon och stiftsadjunkten Margarethe Isberg tillsammans med Aslak till samebyn. Hans planer var att uppföra en kyrkkåta. Jag tror att det var så att Aslak och Helge Ljungberg som var biskop vid tiden för samebyns invigning haft samtal om idén om kyrkkåta och det fanns en tanke att få stöd för detta av både stiftet och den lokala församlingen. Huddinge hembygdsförening gav 2015 ut boken *Lisma i Huddinge* författad av Gunnel Jacobsen. I boken finns samelägrat beskrivet på sidorna 114–115 och illustrerat

med tre fotografier. På ett av dem finns Aslak med visthusboden i bakgrunden.

NAMN OCH NYTT

Storskojaren såg sig som en skämtare.

Bokstavsdiagnos

ADIM. Allmänt

Oskyltat. Sevärdheterna du inte visste att du ville se

Det övergivna samelägret i Huddinge

● I början av 1950-talet anlades ett sameläger vid sjön Tröbörningen i det som nu är naturreservatet Paradiset i Huddinge kommun. Tanken var att huvudstadens samsar skulle ha en plats att samlas på och återuppliva lite av livet i norr.

Initiativtagare och eldsjäl var samnen Aslak Partapuoli. Kätor rcates, visthusbod byggdes, brunn borrades och telefonledning drogs. Fisk planterades in i sjön som bytte namn till Njallajäure. Satsningen hade aktivt stöd från Svenska kyrkan. Pingssten 1955 invigdes lägret av kyrkoadjunkt Roland Zetterberg.

– Ack så likt Norrland, sade Emetia Ölund från Arjeplog till DN:s utsända vid invigningen.

– Vi har fått ett viloområde. Här kan vi ta emot våra vänner norrifrån i våra kätor, sade en annan samisk kvinna.

Kvar blev bara visthusboden.

Lägret nyttjades främst under helger på sommarhalvåret, men det hände att man bodde kvar längre tider. Seundtals fanns här även ett trettiotal rennar. Planerna för lägret var stora. Bland annat sprängdes det för att bygga en kyrkkåta, som dock aldrig blev klar.

Från mitten av 1970-talet avtog verksamheten och 1980 upphörde arrendet av marken. På 1990-talet revs de sista resterna, kvar blev bara visthusboden. Vid sidan av boden är den tydligaste lämningen den ståtliga sejten, stående på en berghäll som sticker ut i sjön.

Mats Areskoug, text och foto

Den ståtliga sejten, stående på en berghäll som sticker

Bild på artikel i Namn och Nytt – 24 maj 2024.

MOT NYNÄSHAMN OCH SORUNDA - Vårens utfärds mål

Åke Blomqvist

Strålände väder. Förväntansfulla resenärer hade mött upp vid Paradistorget. Redan från start började som blivit tradition hembygdslektionen. På Storängsleden och Lännavägen fram till Lisma handlade det om skidbacken och "Kul i backen", Sjödalens industriområde som planeras för 1 650 nya lägenheter, Trehörningen där Greta Garbo badat, prinsar på Balingholm och Balingsta, flickhemmet och gästhemmet Sjötorp vid bron över Orlången, Lisma skola som på grund av Tvärförbindelse Södertörn måste bort, ryssläggret under andra världskriget, den upprustade herrgårdsparken, utbyggnad av Gräsvretens industriområde...

Vilket fint välkomnande vi fick när vi kom till hembygdsgården i Nynäshamn!

Lisma säteri - eldades upp 1969

Det smakade gott med kaffe och hembakat. Ordföranden berättade om föreningen och hembygdsgården och de olika husen. Han passade på att nämna ett band mellan Huddinge och Nynäshamn: slakten Sandeberg och redaktör Sohlman på Sundby.

Till hösten ska föreningen sjösätta en vikingabåt som är under uppbyggnad.

Resan fortsatte med lunch på Kroken vid Hamnen och sedan mot Sorunda kyrka med visning och kyrkkaffe. Kyrkan från 1100-talet

har en värdefull skatt med sitt altarskåp från sent 1400-tal. Innan färden var till ända gjordes stopp vid Sorunda korvfabrik. Flera kassar med olika korvar inhandlades.

BALINGSTA KVARN – Nu händer det

Åke Blomqvist

Nu har arbetet med Balingsta kvarn påbörjats. Kommunen ska med egna och erhållna bidrag återställa kvarnen till sitt ursprungliga 1800-tals skick. Helikopter används för att transportera material från och till kvarnen som idag ser ut som "ett skelett". Arbetena kommer att ta flera år. Som belöning kommer vi att få en fungerande kvarn och föreningen ska kunna inbjuda allmänheten till att vara med att på gammalt vis mala säd, vete och korn m.m.

På facebook kan du se hur Björn Bergman följer arbetet med restaureringen av kvarnen.

Den nedmonterade panelen och golvet packade i säckar inför borttransportering.

TILL MINNE

Ingbritt Bouvin född Johansson 1936–2024

Ingbritt föddes på Uddevalla lasarett men bostaden var i Foss, Munkedals kommun, Göteborg och Bohuslän. Under skolåren bodde Ingbritt i Fjällbacka, Tanums kommun. Hon gick i en skola som hette Håkebackeskolan, inte långt från bostaden.

Åren gick och Ingbritt flyttade till Stockholmsområdet i början av 1950-talet. Hon bodde en tid i Hägersten där hon arbetade som kassörska.

I början av 1960-talet gifte sig Ingbritt och fick tre barn. Ingbritt flyttade till Visättra, Huddinge kommun och bodde där till ca 2022/2023 då hon flyttade till Tallgården i Huddinge.

Under alla år innan pensionen arbetade Ingbritt på sjukhus och var tidningsombud i området Visättra/Flemingsberg, tidiga morgnar innan det dagliga arbetet. Utöver detta var Ingbritt även husmor under många år i Huddinge Hembygdsförening och långt upp i pensionsåren där hon ordnade med allt det husliga. Varje måndag åkte hon tidigt ner till Huddinge centrum och föreningslokalen där hon ordnade fram kaffe och såg till att det fanns smörgås och kaffebröd till kl 10:00 då ett antal medlemmar kom på de återkommande måndagsträffarna. Som husmor åkte hon även till föreningslokalen annan tid i veckan för att se till att allt var snyggt och rent och vattnade blommorna i lokalen.

För att inte tala om de årliga skördefesterna på hösten ute vid Stensbergstorpet i Sundby. Då var det också Ingbritt som stod för att brygga kaffe samt se till att kaffebröd fanns till besökarna.

Ingbritt var även guide i torpet Stensberg samt magasinet på söndagar. Vintertid var hon guide i Nyboda skola vid Kommunalvägen, Huddinge. Hon var även guide vid olika utflykter som föreningen gjorde.

Ingbritt var en mycket ödmjuk och älskvärd person, hon skulle ha fyllt 88 år den 30 juli i år.

Ingbritt är djupt saknad av oss alla!

Text: Eva-Lisa Sandberg

Foto: Solveig G Hägglund

MEDLEMSAVGIFT

Du har väl inte glömt att betala in din medlemsavgift?

Enskild medlem 150 kr, par 250 kr.

Plusgiro 33 40 13-0, glöm inte att ange ditt namn.

REDAKTION

Huddinge Hembygdsförening

Kommunalvägen 16

141 47 Huddinge

Tel. 08-711 26 70 eller 070-871 12 63

PlusGiro: 33 40 13-0

E-post: info@hembygdhuddinge.se

Hemsida: www.hembygdhuddinge.se

ISSN: 3035-6385

**HUDDINGE
HEMBYGDSFÖRENING**